

ATHENAEUM

PISMO POŚWIĘCONE

HISTORII, FILOZOFII, LI-
TERATURZE SZTUKOM,
I KRYTYCE.

i t. d.

WYDAWCA

J. I. KRASZEWSKI.

WILNO.

NAKŁAD I Druk T. GLÜCKSBERGA

KSIĘGARZA I TYPOGRAFA WILEŃSKIEJ CESARSKIEJ MED.
CHIR. AKAD. I SZKÓŁ BIAŁORUSKIEGO NAUKOWEGO WYDZIAŁU

1841.

INSTYTUT

BADAŃ LITERACKICH PAN
BIBLIOTEKA

00-330 Warszawa, ul. Nowy Świat 72

<https://rcin.org.pl>

Pozwolono drukować pod warunkiem złożenia po wydrukowaniu exemplarzy prawem przepisanych w Komitecie Cenzury. Wilno 1841 roku 3 Września.

*Cenzor, Professor b. Uniwersytetu Wileńskiego
Radzca Kollegialny i Kawaler.*

JAN WASZKIEWICZ.

5957

MAJ 1841
BIBLIOTEKA
KRAJOWA
WILNO

SPIS RZECZY

w Tomle VI Athenacum.

	Stron
Od wydawcy	1
I. FILOZOFJA.	
<i>Kilka słów o polemice Chrześcijańskiej, w przedmiotach moralno-filozoficznych. przez Kaptana Dyecez. Kamieniec-Podolskiej</i>	3.
II. HISTORIA.	
<i>Wiadomość o wtasciowych litewskich latopiscach, przez Prof. Ign. Daniłowicza</i>	13.
<i>Legacio ad nove Civilatis et Colenses conventiones (1503), udzielone przez Prof. I. Daniłowicza</i>	62.
<i>Pomniki XVI wieku, udzielone przez Hr. Leona Rzysszczeńskiego</i>	67.
<i>ŚŚ. Perpetua i Felicita, przez X. I. Hotowińskiego</i>	80.
<i>Zabytek historyczny o Pińsku, przez X. Antoniego Moszyńskiego udzielony</i>	91.
III. LITERATURA.	
<i>Ożenienie, z pamiątek Sewer. Soplicy, przez Henryka Hr. Rzewuskiego</i>	103.
<i>Skazka o Wasilisie i Iwanie Gorochu, przez Rom. Podbereskiego</i>	114.
<i>Kodeń nad Bugiem, ze Wspomnień J. I. Kraśzewskiego</i>	128.
<i>Noc Tarassowa, powieść ukraińska. Z. Fiss . . .</i>	135.
<i>Gieron prawy, przez K. Bujnickiego</i>	165.
<i>Wyjątek z powieści: P. Starosta Kaniowski, A. Grozy</i>	197.
<i>Jasyr Batoski, Grozy</i>	205.
<i>Kozak Sawa, M. Jezierskiego</i>	211.

IV. SZTUKI.

<i>Krótki rys dziejów malarstwa, O k r e s I s z y</i> <i>przez K. J. Komornickiego</i>	217.
<i>Gabinet Obrazów w Iwańkowcach, przez Alex.</i> <i>Przeddzieckiego</i>	241.

V. KRYTYKA.

<i>Zaścianek Johna of Dycalp, przez M. Grabow-</i> <i>skiego</i>	255.
---	------

VI. ROZMAITOSCI.

<i>Uwagi nad artykułem P. M. Grabowskiego etc.,</i> <i>przez Kobiętę</i>	262
<i>Słówko o Bibliotekach prywatnych, X. Ant. Mo-</i> <i>szyńskiego</i>	269
<i>Historja Kescielna X. Prata Szantyra</i>	274
<i>Najnowsze dzieła</i>	277
<i>Rozmaitości od Nru 5 do 278</i>	278.

PRENUMERATA.

Po otrzymaniu niniejszego Tomu, który jest ostatnim I-go Oddziału, szanowni Prenumeratorowie zechcą wcześniej nadsyłać przedpłatę na Oddział II-gi, jeżeli w regularném odbieraniu wychodzących Tomów przerwy doznawać nie chcą.

Pieniądze mogą być przesłane do Teofila Glücksberga w Wilnie lub Kijowie — jako też i do Poczтамtu w St. Petersburgu, i do Poczтамtu gubernialnego w Wilnie.

Cena Viciu Tomów na papierze welinowym, (tylko dla prenumeratorów) w Wilnie rs. 6.

Z pocztą rub. as. 25.

snamyenythych, zaplathy abo odprawy zolnyerskye, zaplathy, y odprawy slug dworzan od smarłych brackich Krolewskich, wyplaczenie dlugow brackich Krolewskich, wyprawa yego do Lythwy czo sya wssysthko dzalo rozmyslne a poradne. Thako yakosz ynak bycz nyemoglo.

Thesz ma bycz radzono o gynsze wyeskye, sprawy y potrzeby kthore z thak ssyroko a snadz ssyrzey banda prekladany przez yego m. wpyotrkowye.

Przetho yego m., prosy, radzy y kzsse, aby w. m. raczylisce thakye posly y thako wyelye, y offsem vyanchez nyszli ynssych czassow bywalo, abyseze raczyli obracz a poslacz na ony seymi, kolski, a pothym na pyotrkowsky, kthorzysby w. m. gymyanyem, mogli radzycz rzeczom thym potrzebnym, a pothym w kolye sgodzywssysa zonymy zyc myamy, aby w piotrkowye mogli tho uczynicz czo bandze vradzono, czobyseze w. m. vlozycz vradzycz y vezynycz myely y mogli byseze tham byli.

A yego myloszcz w. m. dal powyedzeecz, yż yego m. ve wssythkym cheze bicz powoley czo wassa m. radzycz bandzece w piotrkowye, czoby bylo ku polypsseny wrzechy pospolithey ku obronye lyepssey y thakyesz czso bandzye lepssego a szaslywssego yego mylosczy a thakyez Korony wssythkyey, yakosz tho yego miloszcz w pyotrkowye ssyrzey snadz oznamy.

(Koniec.)

N. 1.

- 1) Zygmunt August z Bożej Łaski Król Polski, Wielki Książę Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki, Kijowski, Wołyński, Podlaski, Inflandzki, Pan i Dziedzic.

Urodzony wiernie nam miły. Z przeszłych Seymow odłożone są niektóre wielkie a pilne sprawy, które skończenia y wykonania potrzebują: przytym też przystąpiły do tego nie mnieysze potrzeby Koronne, tak Polskie iako i Litewskie, nie różney, ale iedney y spólney Rzeczypospolitej: które odwłoki z wiela ważnych przyczyn nie cierpią. A tak z tych przyczyn Sejm walny Koronny w Warszawie na dzień trzech Króliow złożyliśmy, który uprzedzi wedle zwyczaju Seymik Powiatowy w Łuczku i w inszych Powieciach na Dzień XXVIII Listopada: A główny w Nowemieszcze Korczynie na Dzień XXII Grudnia: Roskazujemy tedy, abyście na obadwa ty Seymiki, tak Powiatowy iako główny iachali: O to się na pilniey starając, aby na nim Posłowie, Ludzie Zaccni, mądrzy, stateczni, którzy by się nawięcey starali o dobre Rzeczypospolitej: byli obrani z zupełną a niezamierzoną mocą — A potym sprawiwszy wszystko, tak na Powiatowym iako na głównym Seymiku wedle potrzeby Rzeczypospolitej: abyście na walny Sejm Koronny przyiachali, wedle powinności y wiary swej: Radzić z nami spolem y z innymi Radami o dobrym Koronnym. W przyiechaniu swym na ten Sejm to na pieczy mając, żebyscie się na miejscu naznaczonym wczas stawili, nas raczey czekając niżebyśmy was czekać mieli.—Co uczynicie zapowinnością swą dla Łaski Naszey. Dan w Warszawie Dnia ostatniego miesiąca Wrzesnia. Roku Pańskiego MDLXXI. Panowania Naszego XLII.

Na własne roskazanie Jego
Królewskiej Miłości.

Cały ten list drukowany — dopisaném iest tylko to, co tu odmiennym iest charakterem.—Na zwiniętym arkuszu iest pieczęć Królewska, adres zaś następujący:

Urodzonemu Kniaziu Andrzeiowi Wisniewieckiemu Castellanowi Wolyńskiemu, wiernemu nam milemu.

2) Henricus Dei gratia, electus Rex Poloniae magnus Dux Litwaniae, Russiae, Prussiae Mazowiae, Samogitiae etc necnon Dux Andiu, Borbonioze et Aluernorum etc. etc. Magnifice syncere nobis dilecte: Hoc tantu studiu Ordinu Regni Poloniae, et magni Ducatus Litwaniae, quod nos potissimus inter cacteros Regem creaserint, gratissimum nobis est — Cui ut nostris, erga Rempub: oram meritis respondiamus, et tantae de nobis expectationi satisfaciamus, operam dabimus. Hunc finem ad quem omne studiu, omnes cogitationes, et actiones nostras, in Regno regendo, et administrando dirigamus, cum nobis proposuerimus, tum vero in ijs, qua ab Oratoribus christianissimi Rgis Fris nostri, ac nostris, cum ordinibus, in comitijs Electionis nostrae, pacta et conventa, ac etiam ijs, qua vobis utilitatis publicae causa, constituta sunt et nobis non sin vrum, ab oratoribus oblata, confirmandis et	Henryk z Bożej łaski, wybrany Król Polski, W. X. Litewski, Ruski, Pruski, Mazowiecki, Żmudzki etc. także Xiążę Andegaweński, Borboński i Auvernjacki etc. etc. Wielmożny uprzejmie nam miły, wdzięczniemy bardzo przyjęli tę gorliwość wszystkich stanów Królestwa Polskiego i WX. Litewskiego w obraniu nas z innych kandydatów na Króla — Starac się będziemy odpowiedzieć Rptey waszej naszemi zasługi i taktiemu o nas zadość uczynić oczekiwaniu. Ten cel założyliśmy sobie, do którego wszelkie usiłowania nasze, wszelkie myśli, i czynności nasze, w sprawowaniu i zarządzaniu Królestwem, kierować będziemy, oświadczyć chcemy, w tém, co od Posłów Najjaśniejszego Króla brata naszego, i naszych, ze Stanami, na Sejmie naszym Elekcyinym, umówioném i zastrzeżoném było, iako też i w tém, co od was, dla dobra publicznego postanowioném, a Nam przez Posłów waszych
--	---

explendis, quo animo erga Regnum Poloniae et Magnum Ducatu Litvaniae simus, declarare volumus. Quibus de rebus, plenius oratores vestros ad vos scripsisse arbitramur — Si quid vero praeterea ordines a nobis comodi publici causa, desiderabunt, id nos quamprimum in Regnum venerimus, perficiemus. Ad quod, et quamprimum venire possimus, quemadmodum ab oratoribus vestris admoniti sumus, omnem diligentia adhibebimus. Verum cum tempus huiusque; propter tardiorum oratorum vestrorum, quibus varia in itinere impedimenta obiecta fuerant, adventum, extractum sit, et difficultatem itineris propter frequentis mensibus hisce pluvias, moraturam nos iudicemus, non nisi ad 15 Decemb. diem, adventum nostrum ad fines Regni vobis pro certo policeri possumus. Cum aut conventus Francofordiensis nobis iter hinc versus Posnania, per imperij ditiones demonstravit eò recta proficiscemur. Quae cum ita sint, et iam dies coronationis nostrae dicta, instet, postulamus, ut coronatio nostra, per eos omnes, quibus id moribus, ac institutis Regni incum-

do potwierdzenia i wypełnienia przedstawioném było, jakim duchem dla Królestwa Polskiego i WX. Litewskiego, przejęci iesteśmy — O czém wszystkiém, rozumiemy iż Posłowie wasi obszerniey wam już donieśli — Gdyby zaś krom tego, Stany więcey ieszcze, dla dobra publicznego od Nas wymagały, spełnimy to wszystko, skoro tylko do Królestwa naszego przybędziemy — Do czego, iako też i co się tyczy prędkiego naszego przybycia, o które Nas Posłowie wasi mocno napolinaia, wszelkiego przyłożymy starania. — Lecz gdy czas tego przyjazdu bardzo już iest spóźnionym, z powodu nierychłego przybycia Posłów waszych, którymi różne w drodze zawady były na przeszkodzie, i gdy zepsute drogi dla deszczów spadłych w górzystych przeprawach, będą dla nas zwłoki przyczyną, nie możemy więc wam przyjazdu naszego do granic Królestwa obiecywać przed d. 15 Grudnia — Gdy zaś Rzesza frankfurtska wskazała nam drogę, przez posiadłości Cesarskie ku Poznaniowi, tą więc się słusznie udamy. Co gdy tak iest, i już dzień Koronacyi naszej, na Seymie Elekcyinym nazna-

bit, ad 17 Januarij differatur—
 Quem diem, ex hac (ratione)
 nostri itineris comodissimam
 fore arbitramus, de qua desi-
 gnanda, ad vos a nobis re-
 latum p. lras, Regibus et Prin-
 cipibus, confaederatis, cum
 Regno Poloniae, quorū Lega-
 tiones velimus interesse Co-
 ronationi nostrae, ut hac oc-
 casione, quemadmodum no-
 bis oratores vestri consulue-
 runt, comodi, et cum di-
 gnitate nostra, ac Regni tra-
 ctatus, et renovandis faede-
 ribus inchoari possint, signi-
 ficavimus—Si quae tum causa
 gravis impedierit, quo minus
 dici haec dies coronationi no-
 strae possit, postulamus, ut
 nos de ea, certiore s quam-
 prinis, quae ab ordinibus
 dicetur, reddatis, ut nos
 quoque et illa Regibus et
 Principibus confaederatis, ad
 quos scripsimus, significare
 maturè possimus. Bene vale-
 re sinceritatem vestram cu-
 pimus. Parisijs. DXXVI. mensis
 Septembris A. D. MDLXXIII.

*Ex commissione Sac' Re-
 giae Mtiis propria.*

czony, zbliża się, żądamy, aże-
 by też Koronacya nasza, przez
 tych wszystkich, do których
 to stosownie do zwyczajów i
 instytucyi Królestwa należy,
 na d. 17 Stycznia, odłożoną
 została—Który to dzień, z po-
 wodu drogi, którą odbyć ma-
 my, naydogodniejszym być
 dla nas sądzimy — Ze dla na-
 znaczenia dnia tego, odnieśli-
 śmy się do was listownie, u-
 wiadomiliśmy o tém, Królów
 i Xiażąt sprzymierzonych z
 Królestwem Polskim, których
 poselstwa chcielibyśmy mieć
 przytomne Koronacyi naszej,
 aby przy tej zręczności, iako
 nam Posłowie wasi doradzili,
 wejść z nimi w związki do-
 godne, i nie sprzeciwiające się
 godności Naszey i Królestwa
 całego, i dawne wznowić
 przymierza. Gdyby zaś wa-
 żna iaka przyczyna była prze-
 szkodą, do oznaczenia z pe-
 wnością dnia Koronacyi na-
 szey, żądamy, ażebyście nas
 iak nayprędzey uwiadomili o
 tém, co przez Stany uchwa-
 loném będzie, abyśmy za-
 wczasu uprzedzić mogli Kró-
 lów i sprzymierzonych Xiażąt,
 do których już pisaliśmy —
 Życzymy przytém Miłości
 Waszey dobrego od P. Boga
 zdrowia. Paryż. d. 23 Wrze-
 śnia 1573 r.

*Nu wtasne rozkazanie Jego
 Królewskiey Mości.*

List ten na dużym pisany arkuszu, w zwykłą złożony formę, ma na wierzchu pieczęć Burbonów z linii orleańskiej — i adres następujący drukowany:

MAG Andreae Wisniowieczki Duci Palatino Braczlaviensi et Vinnicensi syncere nobis
dilecto

- 3) Od PP. Rad Coronnych s Crakowa po odyachaniu Króla Henryka posyłanie copii listow Królewskich i wzywianie na zjazd.

Miłoszeziwi panowie a bracia nam łaskawi
Uprzejme chęci swe w łaskę w. m. zaliczamy.

Jakozmy przed tym w. m. zaraz oznaymiłj o odjachaniu Króla jegomości pana naszego s Korony, i proszeli abyście w. m. ty do Krakowa zjechać się raczyli dla opatrzenia wszeliakich potrzeb i niebezpieczeństwa R. P., tak i teraz W. m. oznaymujemy za tym iako panowie urzędniczy Koronni za Króliem Jegomos., bieżąc, a mianowicie pan Woyniczki, onego za Pscziną dogoniwszy, odniesli nam, iż Król Jego mość żadnym obyczajem do Korony, na ten czas, dla opatrzenia Królestwa Franczuskiego wroczyć się niecheział, alie przyczyny odjachania swego naliseziech opissane wpokoiv ostawił. Ktorych to listow copie—zdało się nam za potrzebne do w. m. czo prędzey posłać, aby się zatym wolia i przed się wzięcie Króla Jemczy pana naszego, wszem oznaymiło, a myśli ludzkie więły się i zatrzymały od inakszego rozvinienia tej sprawy, a zatym aby się tym pewniey i gruntowniey obmysliawał dalszy postępek rzeczy Coronnych—Przeto my poszyłamy ty copie listow od Króla Jemczy zostawionych abyście w. m. nietelko sami o nich wiedzieli, aleć też i inszym o nich znać dawali—

A iż tego sprawy R. P. potrzebuia, abyśmy się społy
 ziachalj, a o szobie i R. P. wielkie powinności naszej
 radzielj, tedy za to i powtore proszimy abyście w. m.
 do Krakowa iako wždy do miasta stołecznego Koron-
 nego, graniczom czvdzim przyległego ziachać raczyli.
 A gdzieby się to więcz w. m. niezdato, tedy my dla
 dobrego R. P. i opatrzenia rzeczy tak wielkich i waż-
 nych przyedziemy gdzie się w. m. będzie zdato, albo
 do Lublina albo do Warszawy. Podawaiącz się we
 wszem w tey mierze powolnemi, potrzebam R. P. oy-
 czyzney naszej miłey. Liecz czy bymto radzi widzieli
 aby to przy tey granicy dla wielu przyczyn wielkich
 i ważnych ten ziazd był, wszakoż my to baczeniu i
 woli w. m. poruczamy — Zalieczającz się przytym łas-
 kawy braterskiej miłosci. Dan s Krakowa dnia 20
 Czerwca 1574.

W. m. bracia i przyiacielie.
 Rady Koronne w Krakowie
 na tenczas będące.

Zamiast podpisów są pieczęcie herbowe, na niektó-
 rych tylko napisy — Następujące się z tego wyprowa-
 dzić dają imiona:

Nicolaus - Christophorus Radziwill D. G. Dux Co-
 mes in Szydłowiec. — Jan Pstrokoński Kasztelan ko-
 narski. — Nicolaus Talwosz Cast. Samogitiae. — Mathias
 Żaliński Cast. Gedanensis. — Joannes Comes in Ten-
 czyn Cast. Woynicensis — Ostafi Wołłowicz Kaszt:
 trocki — Petrus a Zborow Palatinus et Capitaneus
 Generalis Cracoviensis — Adalbertus Sobieiuski Epi-
 scopus Chelmensis.

Adres zaś jak następuje:

Magnifico Domino Andreae Wisniewieczki Palatino
 Braczlavien: Domino et amico nostro observandissimo.

IV. 2.

Listh PP. Rad Coronnych s Crakowa po odiezdzie Kr. Henryka, oznainujący o ziezdzie w Lublinie.

Meczwij panie, a bracie nam łaskawij.

Jako dla rzeczij wielkiej waznei y bezpieczenstwa Rzeczypo: a prawie *salutem patriae* zachodzącej. Ziachalismy się tu do Krakowa. za obwieszczeniem rad y urzędników Koronnych, przy Królu Jemczy w Krakowie będących, ku obmyśławianiu y opatrzeniu niebezpieczenstw, kthoreby przypasz mogły. A pan bog wie yesli yusz nieprzypadły na Rzeczypo: Za thakiem nagłem Króla Jemczy skoronei polskiej odyechania, pewnismy thego yz w. m. macie wiadomosc o them wsisthkim. Za themisz listhi, kthore są do w. m. pisane. A będąc thu w Krakowie i o rzeczei thak wielkiej y ważnej, między sobą się naradzayacz społem y zwięłą Rycerstwa Ziemi Krakoz y Sandomierskiej, kthorzi Zmielosci Rzeczypo: spowinnosci swei, thu się byli ziechali między innymi rzeczami, thośmy u siebie uwazyli, y tho przedsiębrali gdyż nas pan Bóg iednymi wolnosciami yednem panem yednem prawem yedną Rzeczą pos: Dalibog theż do dobrego Rzeczypo: yednem serczem spoicz y złacicz racził, jako ieden a nierozdzielny lud. Że niemożem ani się nam godzi y przistoi iednem bez drugich, ale wsisthkim spolnie o sobie radzicz i myslicz y potrzeby Rzeczypo: opatrowacz. Przethoż czosmy tu między sobą namowieli, czosmy rozumeli bicz napotrzebniejszego Rzeczypo: Do czego nam sama rzecz, y listhi Króla Jego mezi do rady Rycerstwa Koronnego pisane y zostawione drogę pokazaly, thosmy chcieli w. m., y wsisthkim innym, Radom Koronnym, thak w polscez jako wielkim Xięstwie Lithewskim, i wsisthkim innym panstwom, do

Koronei należącym, y podleglim oznaimiez. puscayac tho yednak na zdanie w. m. niez sobie nad inne nieprziwascaiaacz wthim thilko niesczęszni przodek macyacz, ze się tho na thim mieiszcz thei częszczici Koronei sthało: stąd theż chcielimy y musielimy bycz powodem, do obwieszczenia y opatrzenia thego niebespieczestwa — A pothem do podania zdrowei rady y rathunku Rzeczpos: aby nasze zieczanie tho prozne nie było. A nieprziaczeliowi zathim aby się occasia niedała rozumienia o naszej nieczulosci albo niedbałosci wrzeci zwlascza thakiei, *in qua summa rerum consistit*, thosmy thedy miedzi sobą, tho namowieli, aby bił czo prędzei ziazd rad Koronnich y Rycerstwa, thakze uczyniony. A prędzei od nas wynalezion bycz niemógł solguiaacz thaki obsyłaniu yako thez i prędkosci, dla kthorei nam, dla wielkich a waznich Rzeczpos: przieczin wsysthko należy Jedno na S. Bartholomiei mieischez themu ziazdowi, wedle zwyczaiu y constitutiei Coronnei, u siebie naznaczelimy Warszawie lecz podthim bardzo niebespiecznym czasem gdy Z wołoch do Thurkow y Tatharów wthargnienia do Korony obawiaacz byc potrzeba, poniewasz Iwan wojewoda wołoski yest porazon, Zdało by się nam, aby tho mogło bycz Wlublinie, dla Kraiow Ruskich y podolskich s kthorich panowie y Rycershvo potrzeba thego aby niedaleko granicz odziesdzali, y dla thego zatrwożenia, kthóre ludzie prze bliskosc nieprziaczela maią y dla pręthszego rathunku, Ziemiam onym y dla postrachu nieprziaczela — A panom Lithewskiem w thim by się theż dogodziło dla Moskiewskiego, skthorym przimierze wychodzi na pannę marią Zielną, thak że othym trzeba radiez, i dalsze hespieczestwo onych państw spolnie obmislicz, i inne wielkie a wazne potrzeby R. P. opatrzicz, kthore gdybi za radą wszech spolną opatrzone nie byli, strzez Panie Boże, mogliby

wielkie *pericula* ledwie *in interitu Rcipub:* za sobą poeziagnacz—Bo y Szessarzem Thureczkim przimierze nie jest odnowione, y ziemi przyległemi pany Krzesczianskiemi, także y Zmoskiewskim y statharskiem Czarzem niech się nie postanowiło y postanęczy tam niewyprawieni za osławieniem odiechania panskiego, obawiać się trzeba, by się nazad tam nieiezdżaczy niewroczieli—Lecz się nam zdało niemieszkając postanęcza do Czesarza Tureckiego wyprowadzić oznaimuiąc iemu odiechanie do Franciei pana naszego dla przyczyn kthoreby on za słusne przyjął, yz thu zasię bez omieskania ma przychacz y z nim dobrą a starą prziasn wedle pacta odnowiwszy chowacz prosząc kthemu aby tho nierychle posta wielkiego postanie niech nieszkodzieł dawniej a szerej ostateczni przyzni skoroną polską, a zasię otho w krotche postaramy yakobym dosyć przedsięwzięczin pana naszego uczynieli, thilko aby dawną prziasn skoroną polską chował—Wsihkie thez sprawy domowe Rzeczypos: wielkie y wazne odlogiem leżą, tho wsihko aby się tim snadniej y pezetheczniej odprawicz mogło, gdysz tho niejednemu ale wsihkim stanom należy, aby się theż wnąthtrznei domowe pokoi opatrzył i obrona Rzeczypos: postanęciła za zadaniem wszego Rycerstwa tuthecznego postanowione są wziemmi Craes. pro die XVI Junij. A wsendomirskiej pro die XII Juny powiathowe ziazdy, y obwołane przez pany woiewody, y tim przykładem thosz inszi P. wojewodowie, ktorzi thu byli uczinicz mayą, aby się czynnoscz nasza w thich potrzebach Rzeczy Pospol: u ludzi postronnych ogłosziła, a przithem abysmy czo prędzej w kupie mogli w dobrym Rzeczypos: radzie podthim czasem trudnim y ze wszech káthow niebesiecznym—A tak thez w. m. yako pana bratha a collegi naszego proszimy, y braczku napomi-

namy, abysz thimze sposobem dobre Rzeczpos: obmy-
 sławayacz, do thego się thez przychilił, a wsisthkie
 the nagłe potrzeby Rzeczpos: radam y Rycerstwu
 wojewodztwa swego oznaimieł i onym do thego zia-
 zdy złożył, aby się the wsisthkie rzeczy pospolithey
 potrzeby na kupę zniosły na thenze czas y thoż miei-
 seze, iako się thu przez nas namowielo y wiszei mia-
 nowało abo yako się będzie zdało w. m. przy innich
 radach Koronnych.—A wthim wsitkim aby uził przed-
 kosezi y pilnosczi swoici czasu nie trawiaez, ani rze-
 czami innemi zatrudniaiaez posłanczow naszych, a-
 bysmy predką A pewną resolutią i odpis mieli zda-
 nia w. m. Rycerstwa wszego w thich sprawach
 Rzeczpos: Bo na thim wsithko należy, gdysmi ani
 posolstwa do pana naszego yako sam pisze y thego
 ząda inse yż, *ut non consentientibus omnibq*, aby tho
 grunthownie y *legitime* y spotrzebą Rzeczposp: było
 a sspanką thez uccziwosezią i więthszą pewnosczią
 wysłać niemzemy, ani insich spraw Rzeczpos: od-
 prawiez i thego wiedziec na kthori czas Krol JeMe
 u nas zasię bycz ma, Thak yako o sobie nadzieje y
 obiethnice uczyniez raczył. Czego my szobie ro-
 zumiemi thez y o w. m. uprzejmie życzymy i pana
 Boga o tho proszimy. My do kaźdei rzeczi y rady
 kthoraby iedno była i prętsza y Rzeczpos: pozythe-
 cznieisza radzisie przicziniemy, i the powolnoscz po
 sobie Rzeczpos: pokażemy, ze się thargowac ani miei-
 szem ani czasem niebędziemy — Zachowuyacz u-
 przejmą życzliwosc y statecznosć przeciwno w. m.
 szanniac wszelaką radę i zdanie w. m. ku dobremu
 Rzeczposp: widząc, radzibismy, czo przedzey biezely,
 do ugaszenia thego niebezpieczeństwa, y tho czosmy
 sobą namowyeli, rozumielismy tho licz Z dobrem
 Rzeczpos: y theż ma tho bycz od w. m. wszech bra-
 cziei naszej wdzięcznie y spochwaleniem, Przethto

gdysz tho pochodzi zurpreimej chęci naszymy ku Rzeczypos: a niezadnego przodkowania ani usurpowania sobie yakiej praerogativi y tho czynimi dla dobra Rzeczypos: kthorei spolnie wsiseczy, pod zwłasca czasem niebezpiecznym ieden drugiego wdobrei rzeczy uprzedzając radzie iestesmy powinni. Thego thesz przypominacz niechezymy, ysz Krol JeMecz obligatią na się dał żołnierzom podolskim, poo wyachaniem wimiona swe Krolewskie y themu żesię dosiecz niestało zabiegając skodzie y zelziwosezi Rzeczypospolitheci, posłalismy do żołnierzow, przez pana Mezika Staros: Sandeczkiego, pewną czesc srebra Coronnego Jednoroiżec y Koronę u Loiszow stargowaną wzakład, aby się zatrzymali do czasu małego, chociaż do *convocatiei* naszej—Przetho czo stym dailci czynicz, a tho srebro jako wyswobodziecz, aby zawiedziono niebyło zwielką skodą y obelżeniem Rzeczypospoli: potrzeba będzie rady w. m. y zdania wszego Rycerstwa.

Thakze Krolewna Jei Mecz będącz w wielkim niedostatku strony wychowania innych potrzeb swoich, domawiała się thego u nas aby mogła byc wuziwanu dobr thych kthore Jei K. M. za prawem należą. My wiedząc o thim ysz spraw Krola JeMezi zawiesziła się od K. J. do seimu blisko przystęgo, y Krol J. M. *ordinatia* uczinicz raczył, aby Krolewnie Jei Mezi dwa Tyssiącza Złothich na miesiąc byli dane, A kthemu Lomża y Wizna, sfolwarki Warszawskimi aby się theż na wychowania Jei K. M. obroczieli. Thedismi się chezieli y woleli zachowac, wedle thei ordinariei K. J. M. y pisalismy do Panów Starostow Warszawskiego Lomzienskigo y Wyskiego aby Jei K. M. dawaniu potrzeb y opatrowaniu wszelakim poslusni byli. A sprawę K. J. M. około dobr Jei K. M. należących zawiesielismy do

Convocatiei naszej blisko przislei. Za czym potrzeba aby była resolutia namowiona na ziesdziech, yako się wthei rzeczy potrzeba będzie Ziei K. M. rosprawicz—Pothym wsithkim czo do w. m. pisemy, o prędkie odpis prosziemy thu do Crakowa. Bo *periculum in mora*, yako tho w. m. u siebie sami uwaziez mozeczie—Zaleczamy się właskę y braczką miełosc w. m.—Dath Crac. die XXVIIIj Mensis Junij A 1574.

Tu znowu, zamiast podpisów, są tylko herbowe pieczęcie i napisy w około.—Oto są imiona osob, których się stąd dorożumieć można :

Franciscus Crasinski D. G. Episcopus Cracoviensis—Adalbertus Schieiuski Episcopus Chelmiensis—Petrus a Zborow Palatinus et Capit: Gen: Cracoviensis—Johannes Kostka Palatinus Sandomiriensis, Capitaneus Marienburgensis—Adalbertus Łaski Palatinus Siradien:—Nicolaus Mielecki Palatinus Podoliae. Johannes Comes a Tarnów—Mathias Żalinski Castellanus Gedenensis—Johannes Sienieński Cast: Halicensis—Nicolaus Talwosz Cast: Samogitiae—Nicolaus Naruszewicz Supremus M. D. Lit: Thesaurarius (*) Nicolaus-Christophorus Radziwill D. G. Duc. Comes in Szydłowice—

Adres podobny poprzedzającemu.

Andrzej Korybutt Xże Wisniowiecki (o którym tu mowa) był naprzód Kasztelanem wołyńskim, później Wojedową bractawskim, nakoniec wołyńskim—z Eufemii Wieżejskiej, wdowy po Janie Zawiszy Wdzie wendenskim, Ojcem był Auny, wydanej za

(*) Mylnie zatem Niesiecki datę śmierci jego położył na rok 1573.

Mikołaja Sapiechę Wdę witebskiego — Eufemii za Mikołajem Sierotką R. Radziwiłłem Wdą wil: Marsz: W. W. X. Lit:—Alexandry I^o za Jerzym X. Czartoryskim 2° za Janem Łahodowskim Kaszt: wołyńskim — i Zofii 1° za Janem Pacem Wdą mińskim 2° za Krzysztofem Szemiothem Stą rosieńskim.

Wszystkie te objaśnienia herbów, i szczegóły heraldyczne, winienem uprzejmości i obszernym Hrabiego Mniszcha wiadomościom, którego decyzja w tym przedmiocie jest wyrokiem, moc prawa mieć powinienym.

Leon Hr. Rzyszczewski. ()*

d. 1. Czerwca
1841 r.

(*) Za udzielenie tak ciekawych pomników xvi wieku, prawdziwie obowiązani jesteśmy Hrabu Rzyszczewskiemu, pośpiech z jakim te materjały umieszczamy, dowieść powinien, jak bardzo dalszego ciągu życzymy sobie.

Przyp. Redaktora.

